

© Ajuntament de Carlet

Ramon Trullenque: compromís, honestedat i servei

Per David Pagès i Cassú

El Dr. Ramon Trullenque Peris (Carlet, 1938) és metge cirurgià i historiador. Fou cap del Servei de Cirurgia de l'Hospital General Universitari de València i, des del 1987 i fins que es jubilà, professor titular de la Universitat de València. Una de les seves publicacions és *Cirurgia abdominal*, el primer tractat d'aquest procediment quirúrgic escrit en català. La seva vida constitueix tota una lliçó d'humanitat, d'ètica i de civisme.

Quins són els principals records de la seva infantesa i adolescència? Hi ha alguna persona que l'influís especialment en aquells anys de formació?

En els anys quaranta, el dia en què acabava el curs, ja tenia allí els germans de ma mare, llauradors tots

dos, per dir-me que l'endemà, de bon matí, passarien a recollir-me per a anar a treballar al camp. Com que no tenia hàbit d'aquest treball, al cap d'una estoneta ja anava quedant-me darrere, fins que em deien: «Si no pots seguir-nos, te'n vas a casa», cosa que feia que vencés el cansament. El germà del meu pare era el meu mestre a l'escola i m'exigia més que als altres. Anys després, quan ja estudiava medicina, li vaig dir: «Fa uns anys te tenia por i... t'odiava, però hui reconec tot el que has fet per mi, t'estic reconegut i te vull.» Finalment vaig tindre la sort de trobar-me amb el que seria el meu mestre en cirurgia, Josep Cano Ivorra, que, entre altres coses, deia: «Sols una bona persona pot ser un bon metge.»

Vostè reivindica la medicina fonamentada no sols en la tècnica i en la ciència sinó també en les relacions humanes entre metges i malalts.

És que per a mi sols això és medicina, perquè la medicina basada en la tècnica equipara el metge amb el mecànic de cotxes. Recentment s'ha descrit una nova síndrome, el VOMIT (*Victims of Medical Imaging Technics*), que recull tots els mals resultats que es poden obtenir quan tractem imatges i no pas malalts, perquè la relació metge-malalt és una relació fonamentalment humana.

Als metges joves, què els recomanaria ?

El que recomanava als meus

alumnes de la Facultat de Medicina: «Entregueu-vos als malalts, perquè, quan més us doneu a ells, majors satisfaccions rebreu.»

També és historiador. En jubilar-se, va tornar a les aules universitàries com a alumne d'història. Devia ser una experiència molt bona...

(*Història de Carlet i Gent del meu poble*). Encara en resten dos, pendents de publicació: *Història del Teatre del Siglo* i *Tot el que la vida m'ha ensenyat*.

Al País Valencià, com l'hem d'anomenar, quan ens hi referim?

Pense que no hi ha altre nom,

«Paciència i treball», una fórmula magnífica que es pot aplicar en molts camps de la vida i que sempre sol donar bons resultats.

Evidentment, per dues raons: primera, perquè vaig poder entrar en un camp (el de les humanitats) que sempre havia enyorat però que fins llavors no havia pogut conrear i, segona, perquè vaig entrar en contacte amb una joventut sana, amb inquietuds, responsable.

Una vocació i uns estudis que han generat diversos llibres de temes històrics. En quins s'ha centrat?

Sí, vaig escriure dos llibres de cirurgia (*Cirurgia abdominal* i *La formación del cirujano*); dos sobre la medicina actual (*L'estat actual de la medicina*, i *Medicina i gènere*); un record del meu avi, farmacèutic (*Fer ciència fa cent anys*) i dos sobre el meu poble

perquè té més de tres segles d'existència i perquè l'actual de Comunitat Valenciana, com diu Emilio Attard mateix, que és el que el va proposar, no deixa de ser una imbecilitat. El País Valencià és la continuació de l'Antic Regne de València, creat com a Regne independent per Jaume I i, posteriorment, integrat dins l'Estat espanyol.

En una entrevista amb motiu de ser nomenat Fill Predilecte de València, Joan Francesc Mira deia: «És un miracle el que queda d'identitat al País Valencià.» Ho comparteix?

No, potser molts valencians no són conscients d'eixa identitat, però hi ha unes característiques psicològi-

ques i socials que ens identifiquen com a tals, malgrat que no les reconeguem.

Vostè va conèixer Joan Fuster. Quina fou la relació que hi tingué?

El que tenia relació amb Fuster era el meu pare, i molts dies se n'anaven tots dos a xerrar a casa seua. El primer dia vaig restar bocabadat, no pels seus coneixements, sinó perquè tenia una posició personal enfront de qualsevol esdeveniment, si bé sempre estava obert a qualsevol altre plantejament, amb mostra evident de tolerància, fins de vegades es ria de si mateix.

Nosaltres els valencians va sortir l'any 1962. Què suposà, al seu entendre, aquell llibre?

Suposà per a uns prendre consciència de la pròpia identitat; per a altres, refermar-se en les seues idees i, per a altres, l'aparició d'un possible enemic que calia silenciar com més aviat millor.

Per a algú que volgués conèixer l'obra de Fuster, quin itinerari bibliogràfic li aconsellaria que fes?

Va ser un autor prolífic, que abraçà diferents camps del coneixement (història, literatura, lingüística, poesia, etc.). En primer lloc *El País Valencià*, per a conèixer la nostra terra; després *Nosaltres els valencians*, per a analitzar els valencians; *Consells, proverbis i insolències* per a conèixer les diferents formes de pensar; *Dicci-*

onari per a ociosos, recopilació del seu pensament; *De viva veu, que* és una mena d'autoretrat del Fuster que jo coneixia de la tertúlia del dilluns o de les converses a casa seua, i, finalment *Sagitari*, la seua darrera obra, que és com un reflex de la seua experiència com a escriptor.

Si amb poques paraules l'hagués de presentar a un grup d'estudiants de l'ESO, com ho faria?

Els diria que va ser un dels més grans intel·lectuals contemporanis, cosa que es justifica no sols per la seua obra escrita i la seua gran formació intel·lectual, sinó perquè tractà problemes transcendents, amb una profunda informació, aportant la seua visió particular i admetent sempre les diferents alternatives, ja que, segons ell, contribuïen a arrodonir els resultats finals.

Vostè ha tingut amistat amb altres valencians ben coneguts, amb alguns dels quals ha exercit com a metge en alguns moments de les seves vides: Vicent Andrés Estellés, Josep Lluís Bausset, Ovidi Montllor, Didín Puig...

Sí, en efecte. Didín era filla d'uns amics del meu pare i, malgrat que vivia a Benimodo, venia molt per casa, fins al punt que sempre he dit que era la meua tercera germana. Jo vaig ser el seu metge, la visitava contínuament, fins que va faltar a més de noranta anys. Estellés, els darrers anys, va viure a Benimodo i, per

mediació de Didín, el vaig tractar en aquell temps. Ovidi es posà malalt quan tornava del Pirineu de rodar la pel·lícula *Furtivos* i es quedà en casa de Didín, que em cridà i vaig anar a veure'l, fins que es va curar. Bausset, per a mi, ha estat molt més que un amic. Quan al meu poble decidiren retre-li homenatge, vingueren a parlar amb mi perquè s'hi negava. Vaig anar a parlar amb ell i el vaig convèncer dient-li que faria jo la presentació i que li prometia no anomenar-lo. Llavors va acceptar la proposta i, quan arribà el moment, vaig fer la presentació «d'un jove amic meu de cent anys».

Com veu el futur del País Valencià?

Difícil i complicat, perquè els aires van en contra de la nostra direcció. Hui, a escala mundial, s'adora el déu Diners; per tant, la globalització i la transformació de l'educació en un medi per a poder guanyar diners poden aconseguir una societat a la qual no preocupe la resta de problemes.

En parlar del conjunt dels territoris de parla catalana, com s'hi refereix? Com li agradaria que qualsevol habitant d'aquests països s'hi referís?

Per a mi, la millor denominació seria la que arreplega tots els trets comuns: Països Catalans, perquè la llengua és el principal factor que ens uneix.

Molta gent està convençuda que les relacions haurien de

ser molt més intenses i fluides...

Si, però com que es tracta d'una unió cultural, cal reconèixer que eixa normalitat exigeix un grau de formació de les diferents poblacions que encara no atensem; aleshores, l'únic camí per a aplegar eixa normalitat passa per l'escola, però una

nions de cirurgians fèiem molts amics, però, quan hui revise les meues amistats, hi trobe una majoria de catalans. Permeteu-me una altra anècdota. A la Facultat de Medicina de València feia classe de cirurgia en valencià. Un dia, una alumna em va fer una pregunta i jo, enfront del seu aspecte físic

l'abast de tothom.

Evidentment, aquest plantejament esdevé bàsic en la meua manera de pensar, perquè sols així, amb una població madura, culta, amb possibilitat de pensar per si mateixa, es podran prendre decisions adequades, sense la influència dels mitjans ni de les propagandes.

Si el que em demana és la meua opinió particular, jo estaria per un estat confederat amb la resta de països i regions de l'Estat espanyol.

El segle d'or de les lletres valencianes correspon a un període històric que abasta gairebé tot el segle xv. Hi ha algun escriptor pel qual tingui una especial preferència?

...Isabel de Villena, amb *Vita Christi*, que és com un principi de feminisme.

escola que ensenyi els alumnes a pensar per si mateixos i no a acumular coneixements. Ara bé, si el que em demana és la meua opinió particular, jo estaria per un estat confederat amb la resta de països i regions de l'Estat espanyol. Vaig fer una estada a Suïssa, durant la meua formació, i crec que pot ser un bon exemple de convivència social, on cadascú parla el seu idioma i tots participen en les decisions generals.

Entre altres obres, és autor del primer manual de cirurgia abdominal en català. El millor que pot passar a una llengua és que sigui útil, necessària i que transmeti que és perfectament apta i vàlida per a qualsevol camp del saber...

Evidentment. De fet, en les reu-

i un accent discretament estrany, li vaig preguntar: «Tu d'on eres?» I contestà: «De Munic, havia de vindre a València a fer l'Erasmus i vaig decidir aprendre català.»

Què els diria, als joves i als nouvinguts, perquè usessin el valencià?

Als joves metges els diria que no és possible fer la bona medicina que jo propose sense parlar valencià. Perquè hi ha paraules que poden dur a l'error; per exemple, *agonia*, per a nosaltres significa «ganes de vomitar, nàusees», mentre que entre els castellans significa «dificultat per a respirar» i «estat previ a la mort».

Sempre que li és possible reivindica la importància que té l'educació, en totes les etapes i posant-la a

Hi pensa, en la mort? Com l'afronta: amb curiositat, esperança, temença...?

Per descomptat; no diàriament, però cada dia més. Respecte al que sent, no és temença..., potser curiositat, si bé pense que el més probable és que amb ella s'acabe tot.

Amb quines paraules li agradaria acabar aquesta entrevista?

El futur de la humanitat dependrà del grau de maduresa de la població general, que sempre buscarà allò millor per a tots i tindrà millors objectius que si sols són uns pocs els que manen i decideixen. Tenim tan sols vint segles d'història i cal tindre paciència, però no podem deixar de treballar cap a eixa meta. ☺